

Πρόγραμμα «Δια Βίου Μάθηση/Erasmus»: επίσκεψη σε βιβλιοθήκες του εξωτερικού: Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Paul Cezanne, Μασσαλία,

Γαλλία

22.05.09-01.06.09

Βασιλική Τσαγκαράκη
Βιβλιοθηκονόμος-Εκπαιδευτικός,
Πανεπιστήμιο Κρήτης
e-mail: tsagkar@lib.uoc.gr

Η επίσκεψη σε μια πανεπιστημιακή ευρωπαϊκή βιβλιοθήκη αποτελεί σίγουρα μοναδική ευκαιρία συνεργασίας με συναδέλφους βιβλιοθηκονόμους του εξωτερικού, προσφέροντας σημαντικές δυνατότητες διεύρυνσης και των δικών μας επαγγελματικών προοπτικών.

Επισκέφτηκα το Πανεπιστήμιο Paul Cezanne (Μασσαλία, Γαλλία) και τις βιβλιοθήκες του, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος «Δια Βίου Μάθηση/Erasmus». Θα προσπαθήσω λοιπόν εδώ να περιγράψω συνοπτικά τον τρόπο λειτουργίας ορισμένων υπηρεσιών τους. Αισθάνομαι μάλιστα την ανάγκη να σημειώσω εισαγωγικά ότι είναι μεγάλη πρόκληση για κάθε βιβλιοθηκονόμο να μπορέσει να παρακολουθήσει διαφορετικούς τρόπους διαχείρισης καθημερινών προβλημάτων, αλλά και να προσπαθήσει να εφαρμόσει, στο δικό του εργασιακό χώρο, ορισμένες από τις συγκεκριμένες λύσεις, τις οποίες έχουν υιοθετήσει συνάδελφοι σε άλλες χώρες.

Το Πανεπιστήμιο Paul Cezanne (<http://flora.univ-cezanne.fr>) δεν διαθέτει μία κεντρική βιβλιοθήκη, αλλά βιβλιοθήκες-παραρτήματα, διάσπαρτες σε διάφορα σημεία εντός και εκτός της πόλης:

1) Μασσαλία (Marseille)

α) BU Sciences Saint Jerome (Βιβλιοθήκη Θετικών Επιστημών)

Προσωπικό: 11 άτομα (7 βιβλιοθηκονόμοι)

Ωράριο Λειτουργίας: Δε-Πα 8.00-19.00

Περίοδος δανεισμού βιβλίων: 2 εβδομάδες

Περίοδος δανεισμού περιοδικών: 24 ώρες

Περίοδος διακοπών: 15 ημέρες τα Χριστούγεννα, 15/07-01/09

Η βιβλιοθήκη βρίσκεται σε κεντρικό σημείο του Πανεπιστημίου, σε αυτοδύναμο τριώροφο κτίριο. Στο υπόγειο βρίσκονται οι ανενεργές σειρές περιοδικών σε κυλιόμενα ράφια, δωμάτιο με κουζίνα και ψυγείο για το προσωπικό, γκαράζ για τις ανάγκες της βιβλιοθήκης και αποθήκη. Στο ισόγειο υπάρχει ο πάγκος εξυπηρέτησης και πίσω απ' αυτόν, το γραφείο των υπαλλήλων του αντίστοιχου τμήματος. Οι συγκεκριμένοι υπάλληλοι δεν είναι βιβλιοθηκονόμοι (ονομάζονται Magasiniers). Το πρόγραμμα αυτοματισμού της βιβλιοθήκης ονομάζεται Flora-

Lorris και θα αντικατασταθεί σύντομα από ένα νέο πρόγραμμα για να καλύψει τις τρέχουσες ανάγκες. Οι εκπρόθεσμοι χρήστες στερούνται, αυτόματα από το Flora-Lorris, δικαιώματος δανεισμού για όσο διάστημα καθυστέρησαν την επιστροφή του υλικού.

Δίπλα στα ράφια με τα βιβλία, που είναι ταξινομημένα σύμφωνα με το σύστημα Dewey, υπάρχει μια αίθουσα αφιερωμένη στην αγγλική βιβλιογραφία. Επίσης, υπάρχει γωνιά ανάγνωσης λογοτεχνικών βιβλίων, βιβλίων τέχνης, ημερήσιου τύπου και κινουμένων σχεδίων. Πίσω από αυτόν το χώρο, υπάρχει δωμάτιο ελεγχόμενης πρόσβασης με μεταπτυχιακές εργασίες και ενεργές σειρές περιοδικών, τα οποία είναι θεματικά τοποθετημένα. Παράλληλα, υπάρχει αυτόματο μηχάνημα πώλησης καρτών για να διευκολύνεται η φωτοτύπηση άρθρων. Στον πρώτο όροφο υπάρχει ηλεκτρονικό αναγνωστήριο, που λειτουργεί με ωριαίες κάρτες ελεύθερης πρόσβασης στο διαδίκτυο. Διασφαλίζεται έτσι μια ισορροπημένη χρήση των υπολογιστών ανάμεσα στους φοιτητές. Υπάρχουν πάντως και διαθέσιμοι φορητοί υπολογιστές, που δανείζονται στους φοιτητές εκτός βιβλιοθήκης για μια εβδομάδα. Στον ίδιο όροφο υπάρχει μια αίθουσα με τα chemical abstracts καθώς και τα γραφεία των βιβλιοθηκονόμων, της προϊσταμένης (Conservateur en chef) και της γραμματέας. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι όλοι οι βιβλιοθηκονόμοι (Bibliothecaires) έχουν πιστοποιημένες γνώσεις βιβλιοθηκονομίας, ασχολούνται με βασικά βιβλιοθηκονομικά καθήκοντα και καλύπτουν λίγες μόνο ώρες στη βάρδια δανεισμού. Στην παραγγελία νέου υλικού ο βιβλιοθηκονόμος συμβουλευτεί κατά κύριο λόγο την έκδοση ενός εβδομαδιαίου περιοδικού (LIVRES EBDO), που αναγγέλλει και παρουσιάζει τις νέες εκδόσεις. Μετά την πρόσκτηση του νέου υλικού, ο καταλογογράφος αναλαμβάνει να το εισάγει ως τίτλο στην εθνική βάση δεδομένων SUDOC. Το καταλογογραφεί και τοποθετεί το γραμμωτό κώδικα μπροστά στο εξώφυλλο του εντύπου. Το γεγονός αυτό διευκολύνει τη διαδικασία του άμεσου δανεισμού αλλά και τον ετήσιο έλεγχο καταγραφής του υλικού, ο οποίος διαρκεί 3 ημέρες, περίοδο κατά την οποία η βιβλιοθήκη παραμένει κλειστή. Όταν ολοκληρώνεται η θεματική επεξεργασία του υλικού, οι υπάλληλοι δανεισμού (Magasiniers) τοποθετούν τον ταξιδετικό αριθμό και ταξιδετούν το βιβλίο. Πάντα παραμένει στη βιβλιοθήκη ένα αντίτυπο, μη δανειζόμενο για το κοινό.

Αναφορικά με τα περιοδικά, τα τεύχη δανείζονται και εκτός βιβλιοθήκης. Λειτουργεί τμήμα διαδανεισμού άρθρων (PEB) με χρέωση € 5 ανά άρθρο. Η πρόσκτηση περιοδικών γίνεται με 3 τρόπους: αγορά, δωρεά και ανταλλαγή (αφορά συνήθως πανεπιστημιακές εκδόσεις). Όταν ξεκινά η διαδικασία της βιβλιοδεσίας, αναλαμβάνει μόνο ένα παράρτημα από τα 7 συνολικά παραρτήματα να προχωρήσει σε βιβλιοδεσία ομοίων τίτλων. Έτσι εξασφαλίζουν χρήματα και μόνο ένα παράρτημα έχει ολοκληρωμένη σειρά του συγκεκριμένου τίτλου.

β) BU Medecine-Odontologie (Βιβλιοθήκη Ιατρικής, Οδοντιατρικής)

γ) BU Pharmacie (Βιβλιοθήκη Φαρμακευτικής)

Ωράριο Λειτουργίας: Δε-Πα 8.00-19.00, Σα 9.00-12.00

Περίοδος δανεισμού βιβλίων: 2 εβδομάδες

Περίοδος δανεισμού περιοδικών: 24 ώρες

Περίοδος διακοπών: 15 ημέρες τα Χριστούγεννα, 15/07-31/08

Σε άλλο σημείο της πόλης υπάρχουν οι βιβλιοθήκες α) της Ιατρικής-Οδοντιατρικής και β) της Φαρμακευτικής. Σε νέα κτίρια, με μεγάλες αίθουσες-αναγνωστήρια, τα βιβλία είναι ταξινομημένα σύμφωνα με τη NLM (National Library of Medicine). Τα περιοδικά με τις μεταπτυχιακές & διδακτορικές εργασίες βρίσκονται στον 2^ο όροφο και δανείζονται στους φοιτητές. Όσον αφορά στο Ιδρυματικό καταθετήριο μεταπτυχιακών-διδακτορικών εργασιών, βρίσκονται σε αρχικό στάδιο. Δηλαδή γίνεται προσπάθεια τώρα να καταστήσουν υποχρεωτική την παράδοση και της ηλεκτρονικής μορφής της μεταπτυχιακής/διδακτορικής εργασίας. Υπάρχουν, επίσης, διαθέσιμες αρκετές βάσεις δεδομένων (γαλλικές και αγγλικές), για να διευκολύνουν την τρέχουσα έρευνα των φοιτητών.

2) Περιοχή «Aix-en Provence»

Οι παρακάτω βιβλιοθήκες-παραρτήματα βρίσκονται στην επαρχία «Aix-en-Provence», εκτός της πόλης της Μασσαλίας:

α) BU Droit Monperrin (Βιβλιοθήκη Νομικής 1^{ου} έτους)

β) BU Droit Schuman (Βιβλιοθήκη Νομικής 2^{ου} - 4^{ου} έτους)

Ωράριο Λειτουργίας: Δε-Πα 8.00-19.00,

Περίοδος δανεισμού βιβλίων: 2 εβδομάδες

Περίοδος δανεισμού περιοδικών: 1 μήνας

Περίοδος διακοπών: 15 ημέρες τα Χριστούγεννα, Αύγουστος

Υπάρχουν δύο βιβλιοθήκες Νομικής. Η πρώτη είναι ένας μικρός ισόγειος χώρος για τους πρωτοετείς φοιτητές και η δεύτερη στεγάζεται σε τριώροφο κτίριο. Διαθέτει ηλεκτρονικό πίνακα ανακοινώσεων πάνω από το τμήμα δανεισμού. Έχει προσλάβει δύο άτομα με ειδικές ικανότητες στο αντίστοιχο τμήμα. Υπάρχει χώρος ολιγόλεπτης πρόσβασης στο διαδίκτυο χωρίς καθίσματα. Στο υπόγειο βρίσκεται, καλά προστατευμένη, η συλλογή αρχειακού υλικού με γαλλικούς νόμους, χειρόγραφα κ.λπ. Η πρόσβαση στο χώρο γίνεται μόνο με ειδική άδεια και επιτρέπεται περιορισμένος αριθμός επισκεπτών κάθε φορά. Υπάρχουν διαθέσιμοι φορητοί υπολογιστές που δανείζονται στους φοιτητές.

γ) BU IEFEE(Institut d' Etudes francaises pour etudiants etrangers)

(Βιβλιοθήκη Υποδοχής Αλλοδαπών Φοιτητών)

Ωράριο Λειτουργίας: Δε-Πα 8.30-18.00

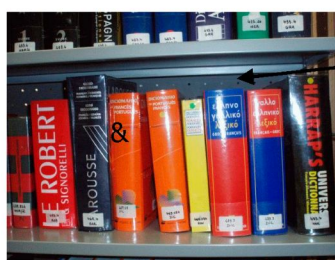
Περίοδος δανεισμού βιβλίων: 2 εβδομάδες

Περίοδος διακοπών: 15 ημέρες τα Χριστούγεννα/Πάσχα,

Αύγουστος

Υπάρχει μια μικρή βιβλιοθήκη που υποδέχεται τους αλλοδαπούς φοιτητές, που επιθυμούν να σπουδάσουν στη Γαλλία και να βελτιώσουν τις γνώσεις τους στη γαλλική γλώσσα, να ενημερωθούν για το γαλλικό πολιτισμό και την ιστορία του τόπου. Δανείζει άφθονο οπτικοακουστικό υλικό στο κοινό της και διαθέτει ποικίλο δίγλωσσο πληροφοριακό υλικό, ακόμη και γαλλοελληνικό ή ελληνογαλλικό, όπως φαίνεται στην παρακάτω εικόνα.

Ελληνογαλλικό λεξικό
&
Γαλλοελληνικό Λεξικό

δ) BU IEP(Institut d' Etudes Politiques) (Βιβλιοθήκη Πολιτικών Επιστημών)

Ωράριο Λειτουργίας: Δε-Πα 9.00-19.00, Σα 9.00-17.00

Περίοδος δανεισμού βιβλίων: 2 εβδομάδες

Περίοδος διακοπών: 15 ημέρες τα Χριστούγεννα, 15/07-31/08

Φιλοξενείται σε ναό που έχει μετατραπεί σε βιβλιοθήκη. Στο ισόγειο βρίσκεται το αμφιθέατρο με εντυπωσιακά μεγάλη επιφάνεια προβολής για παρουσιάσεις, στον πρώτο όροφο το αναγνωστήριο και στο βάθος του ορόφου το βιβλιοστάσιο. Τα περιοδικά δεν δανείζονται εκτός βιβλιοθήκης, αλλά φωτοτυπούνται εντός του χώρου με ειδική κάρτα. Τα τελευταία τεύχη περιοδικών είναι τοποθετημένα σε ειδικά εκθετήρια, περιμετρικά του ισογείου χώρου. Τέλος, διατίθεται μικρό ηλεκτρονικό αναγνωστήριο και παρέχεται δωρεάν κάρτα πρόσβασης στο διαδίκτυο διάρκειας 45 λεπτών.

